48 Gospodov odnos do oblasti

Dvaindvajseta nedelja po Binkoštih

Matej 22,15-22

In tedaj so farizeji odšli in se posvetovali, kako bi ga ujeli v besedi. K njemu so poslali svoje učence skupaj s herodovci in so rekli: »Učitelj, vemo, da si resnicoljuben in v resnici učiš Božjo pot ter se ne oziraš na nikogar, ker ne gledaš na osebo. Povej nam torej, kaj se ti zdi: Ali smemo dajati cesarju davek ali ne?« Jezus pa je spoznal njihovo hudobijo in rekel: »Kaj me preizkušate, hinavci? Pokažite mi davčni novec!« Dali so mu denar. Nato jim je rekel: »Čigava sta ta podoba in napis?« Dejali so mu: »Cesarjeva.« Tedaj jim je rekel: »Dajte torej cesarju, kar je cesarjevega, in Bogu, kar je Božjega.« Ko so to slišali, so se začudili, ga pustili in odšli.

29. april 1872

To poglavje vsebuje številne prilike, ki Sem jih podal farizejem in pismoukom z namenom, da obidem vse njihove ugovore na najboljši možen način.

Zgornji verzi se ukvarjajo z eno izmed tistih pasti, ki so Mi jih včasih postavljali farizeji, upajoč, da Me bodo izročili oblastem, če Bom podal nepremišljen odgovor.

Rimljani, kot njihovi vladarji, so se ukvarjali samo s svojo lastno nadvlado v deželi Judov in so bili dokaj brezbrižni do judovske religije in njenih reformatorjev - bodisi, da so to bili preroki ali pridigarji, kot Moj predhodnik Janez, ali pričakovani Mesija, ki Sem ga predstavljal Jaz Sam, - tako dolgo, dokler nobena novost ni presegla področje religije in segla na politično področje. Tako so se farizeji prizadevali, da bi našli vprašanje, kjer se, če bi bilo nanj skrbno odgovorjeno, ne bi mogel izogniti politiki.

Torej so farizeji poslali svoje privržence k Meni, skupaj z nekaj Herodovimi služabniki, z dvoumnim vprašanjem: » Ali smemo dajati Cezarju davek ali ne?«

Domnevali so, da bo Moj odgovor takšen, da je najprej darovanje templju in da je davek cesarju samo krivično breme, ki se jim je vsililo z močjo meča. S takšnim odgovorom bi prišli do najbolj odločilnega dokaza, da Sem zavajal ljudi s slabimi tolmačenji, jih delal sovražne oblasti in tako so verjeli, da Me bodo izročili oblastem. Vendar, da ne bi izgledalo, da so oni za to odgovorni in v primeru, ko bi Jaz zanikal njihove trditve, bi imeli priče, zato so torej poslali še Herodove služabnike, ki bi potrdili izjavo, za katero so pričakovali, da jo bodo slišali od Mene.

Priznati moram, da je bilo to vprašanje zahrbtno. Ker Rimljani niso bili zakoniti oblastniki, in so jih samo okoliščine prisilile, da so posedovali to deželo, so farizeji verjeli, da Bom, kot izviren Jud, moral prezirati tujo nadvlado in ji nasprotoval. Toda Jaz, ki Sem videl v človeško srce, Sem se dobro zavedal namena farizejev in jim dal, samo z nekaj besedami, odgovor, ki je napravil nadaljnje vpraševanje v tej smeri nemogoče. Kajti odgovor: "Dajte cesarju, kar je cesarjevega; in Bogu, kar je Božjega!" je že vseboval vso razlago, ki sem jo lahko edino Jaz, kot Edini, kar Sem bil,lahko podal, - čeprav to ni bil odgovor, katerega so pričakovali.

Ker Sem jim na kovancu, ki so Mi ga predali, pokazal cesarjevo podobo in njegov napis, nisem mogel reči drugega kot: "Ta podoba na eni strani kovanca vam kaže, katerega podaniki ste; in če nočete razumeti pomena podobe, ga napis na drugi strani še bolj pojasnjuje. To je majhen kovanec s katerim trgujete in lahko zadovolji vaše posvetne potrebe. Vendar je duhovno nad vsemi kovanci - bodisi da so iz zlata ali drugih kovin -; ima drugačen izvor, drugačen vzrok in drugačen cilj!" S tem Sem naredil strogo razliko med davkom, ki pripada svetu in davkom, ki pripada duhovnemu.

Odgovor, ki Sem ga dal, naj bi jim povedal: "Z davki, ki jih plačujete cesarju, kupujete vaš posvetni red, mir in varnost; z duhovnimi darovanji pridobite red znotraj vas, mir jasne vesti in varnost v vaših dejanjih tako, da veste kaj delate in zakaj. Tako dosežete isti cilj po obeh poteh - tukaj po duhovni in tam po materialni. Toda obe morata obstajati, kajti brez njiju je nemogoče istočasno bivanje ljudi, in brez njiju ne more postati jasno, kaj je bolj pomembno: Zakladi sveta ali zakladi duha."

Kar Sem rekel farizejem tudi velja za vse kasnejše čase in tako tudi bo v prihodnosti, dokler bodo ljudje živeli skupaj v mestih, ter vaseh in dokler bo religija in verovanje v Najvišje Bitje še vedno bivala v njihovih srcih. Tako, kakor je oblastnik potreben kot zemeljski vladar, tako je potreben Bog, ki drži skupaj celotno vesolje. Oba podpirata in vzdržujeta red, ter sta torej edina dajalca zakonov. Kakorkoli se posvetni vladar imenuje, je izvršna oblast vedno dana samo eni osebi; in tako je lahko tudi duhovno samo eden vladar in ne več bogov.

Seveda bodo vedno obstajali vladarji, ki bodo zlorabljali svojo moč in drugi, ki ne bodo sprejemali nobeno oblast nad njimi, tako kakor so obstajali posamezniki in narodi, ki niso bili zadovoljni z enim Bogom, ampak so si sami ustvarili množico bogov in boginj, ki so jim omogočali, da so udobno sledili svojim posvetnim užitkom. Toda celo v takšnih primerih je bilo vsako dejanje odobreno z Božjo voljo. Tako so bili, in še vedno so, ljudje, ki nočejo nobenega vladarja, nobenega Boga, razen samega sebe.

Kljub temu, ne glede na obnašanje ljudi, morajo le-ti vsepovsod plačevati davek. Če želijo biti spoštovani v posvetnem življenju, morajo dajati posvetnemu vladarju del svojega zaslužka in duhovnemu vladarju - BOGU - morajo žrtvovati vse posvetne užitke, če želijo doseči cilj, ki jim ga je Ta duhovni vladar določil.

Vsepovsod grozi kazen, če plačilo ni izvedeno - tukaj posvetna, tam duhovna -, in tako Sem imel popolnoma prav, ko Sem rekel farizejem: "Dajte Cezarju stvari, ki pripadajo Cezarju, in Bogu stvari, ki so Božje", kar pomeni: "Izpolnjujte obe - vaše družbene in vaše duhovne obveznosti. Prepoznajte vaše vedenje, kot ljudje, do vašega bližnjega in do posvetnega vladarja. Vendar ne pozabite, kaj dolgujete Nje-

mu, ki vas je postavil na svet in obdaroval s sposobnostmi, od katerih bo On nekega dne zahteval desetino ali davčno takso. Ne mešajte obe obveznosti tako, da se trudite obe izpolniti na en način, kar ni mogoče. Ne morete se popolnoma znebiti niti sveta niti duhovnosti."

Pomen, ki naj bi izhajal za vas iz teh besed farizejem je v tem, da ne zavračajte plačevanja davkov zaradi sveta; vendar mora biti to izvedeno brez izgube tistega, kar je duhovnega v vašem bitju in tudi brez želje, da bi bili čisti duh, dokler morate še vedno živeti na tej zemeljski obli v fizičnem telesu. Zelo je pomembno, tako tukaj v zemeljskem življenju, kakor tudi v višjem duhovnem življenju, da nekdo ne zahaja,v skrajnosti, kar ne bilo dobro za nikogar, temveč bi samo škodovalo njemu in drugim.

Torej tudi vi upoštevajte te besede farizejem, ter njihov globok pomen, ki odseva tako vaše zemeljsko, kakor tudi prihodnje življenje na takšen način, da napačno pojmovanje ne bi vodilo v nesmiselne posledice. Kot Sem že obrazložil, bi bila sama ljubezen pogubna tako za ljubeče kakor za ljubljene, če jo ne bi vodila in brzdala modrost. Tako vsaka vrlina - celo najboljša - lahko postane uničujoča, če se želi zavihteti preko meja izvedljivega.

Nikoli v svojem zemeljskem življenju ne pozabite dati svetu tistega, do česa je upravičen, da od vas zahteva.

Dajte svetu, kar je posvetnega, toda ne dovolite, da posvetne želje prodrejo v duhovno. Poduhovljajte, če želite, vsakovrstna dejanja, vendar ne dovolite, da vaše svete duhovne kvalitete postanejo posvetne, ker morajo trajati dalj časa, kakor samo za to kratko romarsko življenje. Dajte Bogu, kar je Božjega. Glejte tudi na vaše zemeljske posesti kot na darila iz nebes, vendar ne pozabite večnih trajnih zakladov na račun zemeljskih. Čeprav svet in Bog izglodata kot dve čisto različni stvari z različnima ciljema, je še vedno mogoče ne samo, da se zadosti obema, temveč celo, da se ju združi, pri čemer je potrebno imeti v mislih, da je Bog ustvaril tudi svet, kot sredstvo za stopnjevanje in jačanje duhovnih kvalitet Njegovih bitij, ter s tem pripeljal nazaj k svojemu izvoru tisto, kar je posvetno, grobo ali materialno.

Svetu je potrebno dati njegov davek, ki mu pripada, ker je vodnik v duhovno. Kakor se svetloba ceni le takrat, ko se spozna tema, tako bo tudi večno veliko bolj cenjeno, ko je nekdo seznanjen z minljivim, s svetom. Davek, ki ga morate dati svetu, sestoji iz borbe proti njegovim skušnjavam, in poleg tega v čistem razumevanju resnične vrednosti njegovih zakladov, ki se lahko uporabijo za napredovanje le takrat, če lahko obrodijo duhovni sad ljubezni. In materialni davek cesarju omogoča njegovim podložnikom, da izvajajo svoje delo v miru, in s tem zagotovijo sami sebi in svoji družini blagostanje. Na ta način razsodnik kot dober poznavalec, skrbi za splošno

blagostanje in državljan za svoje lastno.
Potemtakem je časno življenje samo osnova ali temelj za višjo zgradbo, začeto na grobem kamenju materialne stvarnosti in dokončano s končnimi duhovnimi svetlobnimi prvinami drugega višjega sveta. Da bi dosegli višje življenje, mora posvetni davek teči v obilju, da lahko doseže veliko dobre in vzvišene duhovnosti. Na ta način se lahko prepleta, kar je cesarjevo in kar je Božje. To lahko pospešuje duhovno življenje ljudi in ustreza resničnemu namenu, s katerim sem vas postavil na svet opremljene s tako raznolikimi lastnostmi - dobrimi in slabimi. Nadzorujte zadnje, kajti mišljene so, da prispevajo k okrepitvi prvih in kar vas bo naredilo za Mojo duhovno podobo.
Upoštevajte lekcijo, katero Sem vam podal v tem Evangeliju! V njej se nahaja globok pomen, iz katerega lahko budnež in pazljivež razbere pravila za celotno življenje. Ta nato ne bo zahteval skrajnosti, niti od sebe niti od svojega bližnjega, niti od sveta, temveč bo ubral primerno srednjo smer in bo s plačevanjem tega davka olajšal svojemu bližnjemu, da ta davek doseže. Na ta način bo izpolnil svoje poslanstvo in Moj namen, zaradi katerega Sem ustvaril duhove in materijo; zadnja, ki je povezovalno gibalo prvih, bo in se mora na koncu razkrojiti in ponovno združiti to, kar Sem ločeno postavil v ogromna prostranstva stvarstva.
Tudi vi z ubiranjem srednje smeri stremite k temu, da prispevate k poduhovljenju materialnega tako, da boste upravičili Mojo vrnitev na zemljo z vašo lastno in vse človeško poduhovljenostjo. Takrat se bo pokazalo, kaj dajete cesarju in kaj Bogu; in v kolikšni meri sta prevladovali pravilna mera in teža. Združitev z Menoj in Mojim duhovnim svetom se lahko zgodi le takrat, ko ste postali zmožni razumeti celo najmanjše Moje besede v njihovem resničnem globokem pomenu. Da bi to lahko dosegli, uporabljam vsa razpoložljiva sredstva, da vam pokažem, kaj je od sveta ali od cesarja. Vendar vas tudi nenehno opominjam na to, kar je Božje ali Moje, in kako se lahko oboje, čeprav oddvojeno, poveže, ko primerni meri razumevanja sledi resnična izvedba. Amen.

Gottfried Mayerhoffer
Gospodove pridige